

Les pressions de Corea del Sud i la Xina han estat fonamentals en la decisió del president nord-coreà, Kim Jong-il, de tornar a les converses sobre el desmantellament del seu programa nuclear. Les negociacions, les quartes des que el règim comunista va reprendre el programa nuclear a les acaballes del 2002, se celebren a Pequín amb delegats de sis països: els Estats Units, el Japó, Rússia, la Xina i les dues Corees. La darrera sessió de les converses es va celebrar l'agost del 2003.

Corea de Nord negocia el poder nuclear

Durant la gira de la secretària d'Estat, Condoleezza Rice, per la regió, a mitjan juliol, el Govern sud-coreà va deixar ben clar que defensa el diàleg amb el seu veí. Els interessos comercials i fins i tot l'afinitat cultural –que és manté malgrat una guerra de tres anys (1950-53) i les tensions posteriors amb contínues amenaces–, fan prevaler el diàleg i no pas la mà dura, com defensa el president dels Estats Units, George Bush, que va incloure Corea del Nord en la llista de l'eix del mal, el gener del 2002. Encara que no s'hi respira l'eufòria de fa cinc anys, quan es va celebrar la cimera dels dos presidents a Pyongyang, el cap d'estat sud-coreà, Roh Moo-Hyun, ha mantingut les relacions comercials

Ei model econòmic xinès

Els diplomàtics i els viatgers, molts d'ells periodistes, que han pogut entrar a Corea del Nord han comprovat a Pyongyang, un dels pocs llocs que s'ensenyen als estrangers, els efectes de l'obertura econòmica. Ara es poden veure, en alguns carrers de la capital, parades de camperols que venen els seus productes sense el control de l'estat, i en bastants botigues, productes d'importació. També han aparegut en les netes i ordenades avingudes de la capital els anuncis de les multinacionals, sobretot japoneses i sud-coreanes.

Amb les reformes, iniciades el juny del 2002, el president Kim Jong II pretenia eradicar la fam, que amenaçava milers de persones en les zones rurals, i captar inversions estrangeres en les dues zones econòmiques, Sinuiji i Kaesong. Unes zones que estaven inspirades en les xineses, perquè el president va quedar impressionat, segons diuen alguns analistes, pel dinamisme de Shanghai en la visita que va fer-hi l'octubre del 2001. Tanmateix, les zones econòmiques no han acabat d'arrencar, sobretot perquè els diners no acudeixen als llocs on no s'hi garanteix l'estabilitat, i Corea del Nord.

Quantes bombes?

El Govern nord-coreà assegura que té la bomba atòmica des del passat mes de febrer. Una afirmació corroborada pel servei secret dels Estats Units, la CIA, que declara que Corea del Nord en té "una o dues" i té capacitat per fabricar-ne "dues o més" l'any. L'Agència Internacional de l'Energia Atòmica (AIEA), que va inspeccionar el reactor nuclear de Yongbyon fins l'expulsió dels seus tècnics el desembre del 2002, eleva la xifra fins a sis.

Però, són operatives? Alguns analistes, sobretot japonesos i sud-coreans, consideren que pot tenir la bomba, però que no és operativa perquè els enginyers no han aconseguit fer-la petita per instal·lar-la en un projectil. Fa una setmana, abans de l'inici de les converses de Pequín, un alt càrrec nord-coreà que s'havia passat al sud, va declarar que Corea del Nord havia fabricat una bomba atòmica d'una tona que intentava miniaturitzar per poder-la muntar en un projectil. En la construcció, s'havien utilitzat quatre quilograms de plutoni. Les afirmacions les va fer Kim Il Do a la publicació sud-coreana *Chosun*. El desertor, que segons la publicació va deixar el seu país al mes de maig, havia estat diputat co-

Imatge presa per un satèl·lit de la central nuclear de Yongbyon, noranta quilòmetres al nord de Pyongyang i principal subministrador d'energia del país.

munista i havia treballat en l'Institut Industrial de la Marina. A Pyongyang, el Ministeri d' Afers Estrangers va negar l'existència de l'esmentat personatge.

amb Corea del Nord i ha evitat qualsevol dimonització del règim.

Per demostrar la seva disposició a refredar un punt calent que amenaça l'estabilitat d'una zona amb un elevat creixement econòmic, el president Roh va anunciar, poc abans de l'arribada de Rice a Seül, que havia ofert 2.000 megawatts d'electricitat a Corea del Nord –gairebé la meitat de l'energia que necessita el país– a canvi del seu retorn a la taula de negociacions. El règim del nord, representat per Kim Jong-il, sempre ha argumentat que no pot tancar el reactor de Yongbyon perquè necessita l'electricitat per al desenvolupament de la indústria.

Encara que les transaccions comercials són, de moment, mínimes, el Govern sud-coreà i els grans consorcis (Hyundai, Daewoo) creuen en les oportunitats que ofereix un país que necessita de tot després de cinquanta anys d'autarquia. Les zones econòmiques de Sinuiji i Kaesong no acaben de

rutllar, però poden ser la punta de llança de l'obertura, com ho van ser a la Xina, fa vint anys, les que va crear a Shangai i Ghanzou, Deng Xiaoping. A més, l'estabilitat de Corea del Nord po-

dria incrementar el negoci a les empreses sud-coreanes, que es podrien instal·lar a les zones especials, sobretot a Kaesong, situada prop de la línia d'armistici del 1953, el paral·lel 37.

Plaça Kim Il Sung, a Pyongyang. Tota la parafernalla i el culte a la personalitat del règim coreà continuen ben presents als carrers del país.

ROGER MATEOS

Els fills de la dinastia

Corea del Nord va ser la primera república comunista dinàstica: Kim Il-Sung va ser succeït a la seva mort, el 1994, pel seu fill Kim Jong-il. Passar el poder de pare a fill, que és l'essència de la monarquia, s'ha fet en altres repúbliques, però no eren comunistes. El 2000 Baixar al-Assad va ser designat president de Síria en morir el seu pare, Hafiz al-Assad. Un any després, a la República Democràtica del Congo, el jove Joseph Kabila va succeir Laurent-Désiré Kabila, assassinat a Kinshasa per la Guàrdia presidencial.

Malgrat que encara és jove, 61 anys segons la biografia oficial, ja és parla de la successió de Kim Jong-il. No a Pyongyang, perquè tot el que fa referència al "líder" és un tabú, sinó a Corea del Sud, al Japó i als Estats Units, amb especialistes dedicats a desxifrar qualsevol gest de l'hermètic règim comunista. Segons els analistes, el més ben col·locat durant cert temps, el seu fill Kim Jong Nam, va perdre qualsevol opció després que l'any 2001 el detinguessin al Japó per dur passaport fals. A la Policia li va dir que havia entrat al Japó amb el document fals per visitar el parc de Disneyland de Tòquio, una de les seves il·lusions. Kim Jong Nam, de 32 anys, és el primogènit i fill de la relació del president nord-coreà amb l'estrella de cinema Sung Hae Rim, una de les nombroses dones que han passat pel seu llit, que va morir l'any passat.

Apartat Kim Jong Nam de la lluita pel poder per culpa dels ninots de Disney, el fill més ben situat és Kim Jong Chul, que treballa en el Departament de Propaganda del règim. El va tenir amb Ko Young Hee, considerada la dona preferida de Kim Jong-il. Té 22 anys, i va estudiar, com el seu germà petit, en una escola de Suïssa. Sembla que a Pyongyang els fills dels dirigents també prefereixen l'escola privada –i si és suïssa, millor– a l'escola pública. L'al-

tre fill, Kim Jong Woong, no compta, segons alguns analistes, perquè només té 18 anys. És fill també de Ko Young Hee, una dansarina japonesa d'ètnia coreana, que va morir de càncer, segons la premsa sud-coreana.

La llista no s'acaba amb els fills de Kim Jong-il: també hi figura el seu cunyat Chang Song Taek, vicepresident del Departament d'Organització i considerat el "número dos" del règim per dissidents passats a Corea del Sud. És casat amb Kim Kyung Hee, la germana petita de Kim Jong-il, que és un alt càrrec en el Partit dels Treballadors de Corea (PTC).

La Xina conserva la seva capacitat d'influència sobre el règim nord-coreà. Els vincles ideològics i l'interès estratègic i comercial de la península coreana són determinants per als dirigents xinesos, que també privilegien el dià-

leg i la cooperació amb el president Kim Jong-il i rebutgen, per tant, tota agressivitat, com la del secretari nord-americà de Defensa, Donald Rumsfeld, que va qualificar Corea del Nord de "país miserable".

La ideologia pot ser un pretext per als dirigents xinesos, més preocupats pel yuan i per mantenir el creixement que no pas per Marx i Engels. Però no ho és l'interès geoestratègic, indubtable per a un país que es presenta com a po-

Kim Jong-il, president de Corea del Nord, va succeir en el càrrec el seu pare, Kim Il-Sung. Es tracta, doncs, d'una mena de dinastia comunista.

ROGER MATEU

tència regional, ni el comerç, en augment. Per deixar respirar el règim, en greus dificultats econòmiques, el Govern xinès lliura cada any a Corea del Nord energia i aliments de manera desinteressada. Es calcula que aquesta ajuda representa una quarta part de l'ajuda internacional de la Xina.

I, com en el cas de Corea del Sud, el president xinès, Hu Jintao, també creu en les oportunitats del país una vegada comenci a rutllar la zona econòmica de Sinuiji, a tocar amb la frontera xinesa. La millora econòmica també farà disminuir el flux migratori de famílies que fugen de la fam i entren il·legalment a la Xina, tot creant tensions entre els dos règims comunistes.

Xina, concentrada en l'expansió econòmica, no vol ensurts a Corea del Nord

La Xina tampoc no comparteix la preocupació dels Estats Units, el Japó i Corea del Sud per l'armament nuclear de Corea del Nord. Com destaca l'universitari Dingli Shen, d'una universitat de Shanghai, els generals de l'exèrcit xinès creuen que són més perilloses les armes atòmiques de l'Índia que no pas les de Corea del Nord. Amb l'Índia, el segon país més poblat de la terra després de la Xina, manté litigis fronterers i la disputa per l'hegemonia en una zona vital. En canvi, una Corea del Nord nuclear podria servir d'escut defensor per als xinesos. La diplomàcia xinesa, però, dóna prioritat a les negociacions, perquè vol ser percebuda com una potència amb capacitat d'actuar de mitjancera, que no defensa els interessos dels Estats Units. Una posició delicada, perquè alhora ha d'enfortir les relacions amb Europa i mantenir la cordialitat amb els Estats Units. Unes relacions que són indispensables en aquesta etapa d'expansió econòmica, en la qual el mínim ensurt pot perjudicar els plans de creixement.

Antoni Castel

BASES XXXIV PREMIS OCTUBRE 2005

PREMI D'ASSAIG JOAN FUSTER

Jurats: Xavier Antich, Xavier Bru de Sala, Montserrat Casals, Daniel Giralt-Miracle i Vicent Sanchis.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 6.000 euros.

PREMI DE NARRATIVA ANDROMINA

Jurats: Anton M. Espadaler, Joan Garí Montserrat Palau, Ramon Pla i Francesc Seliés.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 12.000 euros.

PREMI DE POESIA VICENT ANDRÉS ESTELLÉS

Jurats: David Castillo, Laia Climent, Carles Duarte, Susanna Rafart i Isona Passola.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 4.000 euros.

PREMI DE TEATRE

Jurats: Carles Alfaro, Manuel Molins i Rodolf Sirera.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 4.000 euros.

MÉS INFORMACIÓ

edicions **3i4** València

Pérez Bayer, 11 • 46002 València
tel. 963 516 492 • Fax 963 529 872
e-mail: tresiquatre@tresiquatre.com
www.tresiquatre.com

XXXIV PREMIS OCTUBRE 2005